

Zmiany dotyczące organizacji kształcenia i wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Zmiany dotyczące organizacji kształcenia i wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wynikają przede wszystkim z przepisów rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie:

- indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 1616),
- zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591),
- warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1578).

Wydawanie orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania

Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne są zobowiązane do udzielania rodzicom kompletnych informacji dotyczących możliwych form wsparcia dla ich dzieci w przedszkolu, szkole i placówce.

Rodzice powinni uzyskać m.in. informacje:

1. Niepełnosprawność ucznia nie jest powodem do obejmowania go indywidualnym nauczaniem.
2. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego może mieć prowadzone indywidualne zajęcia w szkole, na podstawie indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego¹.
3. Uczeń, który może uczęszczać do szkoły, ale ze względu na trudności w funkcjonowaniu wynikające w szczególności ze stanu zdrowia nie może realizować wszystkich zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym i wymaga dostosowania organizacji i procesu nauczania do jego specjalnych potrzeb edukacyjnych może zostać objęty zindywidualizowaną ścieżką kształcenia². O wydanie opinii w tej sprawie rodzice wnoszą do publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.
4. Zajęcia indywidualnego nauczania organizowane są w domu ucznia. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki

---

¹ § 6 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1578).

² § 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591).

wychowawcze nie są miejscem pobytu dziecka³, ale miejscem, w którym dzieci i młodzież realizują obowiązek szkolny/nauki.

5. W indywidualnym nauczaniu realizuje się wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne wynikające z ramowego planu nauczania danego typu i rodzaju szkoły, dostosowane do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. W przypadku ucznia szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie zawodowe, dyrektor szkoły określa sposób realizacji zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu.

Realizacja indywidualnego nauczania

Zgodnie z przepisami rozporządzenia z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży - co do zasady zajęcia indywidualnego nauczania organizowane są w domu ucznia. Dyrektor przedszkola lub szkoły organizuje indywidualne nauczanie w porozumieniu z organem prowadzącym, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu .

Młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze nie są miejscem pobytu dziecka, ale miejscem, w którym dzieci i młodzież realizują obowiązek szkolny/nauki. Wskazana możliwość realizacji indywidualnego nauczania w tych placówkach musi być rozpatrywana indywidualnie w stosunku do wychowanka danej placówki - jego stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej/prawnej wychowanka .

Ważność orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego

Zgodnie z art. 312 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe⁴ wszystkie orzeczenia wydane przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych przed 1 września 2017 r. zachowują ważność na okres, na jaki zostały wydane. Wyjątek od ww. zasady stanowią wyłącznie orzeczenia, o których mowa w art. 312 ust. 2 i 3 ww. ustawy. W przypadku orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego są to orzeczenia wydane przed 1 września 2017 r. na okres I lub II etapu edukacyjnego⁵.

Ważność ww. orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego została wydłużona do czasu zakończenia kształcenia odpowiednio:

- 1) w klasie IV szkoły podstawowej – w przypadku orzeczeń wydanych na okres I etapu edukacyjnego;
- 2) w szkole podstawowej – w przypadku orzeczeń wydanych na okres II etapu edukacyjnego.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły

³ § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 1616).

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949.

⁵ Art. 312 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe.

orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych⁶, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydawane były na okres roku szkolnego, etapu edukacyjnego albo okres kształcenia w danej szkole, z wyjątkiem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, dla których orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się na okres każdego etapu edukacyjnego. Z orzeczenia winno zatem wprost wynikać, że wydane jest ono na okres roku szkolnego, okres I lub II etapu edukacyjnego albo okres kształcenia w danej szkole.

Wiele wątpliwości budzą przypadki, w których zespół orzekający użył dla określenia czasu, na jaki wydaje się orzeczenie, określeń innych niż podane wyżej, zwłaszcza w odniesieniu do I lub II etapu edukacyjnego.

Należy zauważyć, że wyrażenie „I etap edukacyjny” i „II etap edukacyjny” oznaczał, zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, odpowiedni okres nauki w szkole podstawowej, tj.: I etap edukacyjny oznacza okres nauki w klasach I–III szkoły podstawowej (etap ten określany jest również jako edukacja wczesnoszkolna), natomiast II etap edukacyjny oznaczał okres nauki w klasach IV–VI szkoły podstawowej (od 1 września 2017 r. w klasach IV–VIII szkoły podstawowej).

Mając na uwadze powyższe, a także w szczególności uwzględniając dobro uczniów i ich rodziców, w opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przed 1 września 2017 r., w których okres, na jaki wydano orzeczenie, został oznaczony jako:

- 1) „*czas nauki w klasie I–III szkoły podstawowej*”, „*okres obejmujący klasy I–III szkoły podstawowej*”, „*okres edukacji wczesnoszkolnej*”, itp. – należy traktować jako orzeczenia wydane na okres I etapu edukacyjnego i w związku z tym zachowują one ważność do czasu zakończenia kształcenia w klasie IV szkoły podstawowej;
- 2) „*czas nauki w klasie IV–VI szkoły podstawowej*”, „*okres obejmujący klasy IV–VI szkoły podstawowej*”, itp. – należy traktować jako orzeczenia wydane na okres II etapu edukacyjnego i w związku z tym zachowują one ważność do czasu zakończenia kształcenia w szkole podstawowej;
- 3) „*czas nauki w klasie I–VI szkoły podstawowej*”, „*okres obejmujący klasy I–VI szkoły podstawowej*”, itp. – należy traktować jako wydane na okres kształcenia w szkole podstawowej i w związku z tym zachowują one ważność do czasu zakończenia kształcenia w ośmioletniej szkole podstawowej.

Natomiast uczniowie gimnazjów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego na okres nauki w gimnazjum, którzy nie otrzymali w roku szkolnym 2016/2017 promocji do klasy II i od 1 września 2017 r. kontynuują naukę w klasie VII szkoły podstawowej, muszą uzyskać nowe orzeczenia.

Opracowano na podstawie pism MEN (DKWI-WSPE.515.64.2017 KT) z 5 i 9 października 2017 r.

---

⁶ § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 1072).